

Revoluce v platech. Vláda chce změnit odměňování zaměstnanců ve veřejném sektoru

MONIKA VESELÍKOVÁ Dnes Doba čtení: 5 minut

PŘIDEJTE NÁZOR

Autor: Shutterstock

Vláda chce od roku 2027 překopat platové tabulky ve veřejném sektoru. Tarify naváže na minimální mzdu a zredukuje platové stupně. Kolik státní zaměstnanci skutečně dostanou navíc, se ale teprve rozhodne.

Přidat mezi oblíbené zdroje na Googlu

Zástupci státu, zaměstnavatelů a zaměstnanců tento týden jednali o reformě platů zaměstnanců ve veřejném sektoru, kterých je v Česku necelý milion. *“Platové tarify se dosud zvyšovaly nepravidelně – formou vládních nařízení – a v posledních letech zaostávaly za minimální mzdou. My je chceme revolučně měnit tak, aby žádný tarif a žádná platová třída nekončily pod minimální mzdou,”* uvedl po jednání ministr práce a sociálních věcí Aleš Juchelka.

Jaké konkrétní změny platových tabulek vláda navrhuje a kdy bude jasno, kolik dostanou státní zaměstnanci skutečně přidáno?

Odměňování ve veřejném sektoru

Dřív, než si projdeme navrhované změny, je vhodné připomenout, jakými pravidly se odměňování ve veřejném sektoru řídí. Plat státních zaměstnanců je složený z několika složek. V základní složce se jejich odměna odvíjí od platového tarifu, který závisí na tom, do jaké platové třídy a platového stupně zaměstnanec spadá.

- **Platová třída** reflektuje složitost, odpovědnost a namáhavost činností na dané pozici. Platových tříd je 16, přičemž zařazení do konkrétní platové třídy vychází z katalogu prací.
- **Platový stupeň** pak závisí na délce započitatelné praxe pro současnou pozici konkrétního zaměstnance. Platových stupňů je u většiny zaměstnanců dvanáct, přičemž poslední dvanáctý stupeň začíná 32 lety započitatelné praxe. To v překladu znamená, že vše, co zaměstnanec ve veřejném sektoru odpracuje nad hranici 32 let, stát v rámci základní složky platu odměňuje všechny následující roky stejně.

Kolik přesně státní zaměstnanec na základě své platové třídy a platového stupně vydělá, se pak zjišťuje v jedné ze čtyř platových tabulek. První tabulka se vztahuje na nižší úředníky, pracovníky v kultuře, technicko-hospodářské zaměstnance a nepedagogické pracovníky ve školství. Druhá tabulka upravuje platy nelékařských zdravotnických pracovníků a zaměstnanců v sociálních službách, třetí se týká lékařů, zubních lékařů či farmaceutů a čtvrtá je určena pedagogickým pracovníkům.

Samostatnou platovou tabulku má státní služba, kam spadají například ministerští úředníci, kteří jsou zaměstnaní na základě služebního, nikoli pracovního poměru jako ostatní zaměstnanci veřejného sektoru.

Vedle tohoto základního platu se pak může do celkové odměny státního zaměstnance promítnout také osobní příplatek, dále třeba příplatek pro vedoucí pracovníky, příplatek za práci v noci či ve ztíženém prostředí. Tyto příplatky se označují jako netarifní složka platu.

Nejnižší platový tarif na úrovni minimální mzdy a redukce platových stupňů

V současném nastavení ale došlo k tomu, že i přes navyšování platů v minulých letech, bylo zhruba 75 % tarifů v první tabulce – připomeňme, že se týká například nepedagogických pracovníků, pracovníků v kultuře či nezdravotnického personálu v nemocnicích – pod úrovní minimální mzdy nebo zaručeného platu. Odborový předák Josef Středula pak varoval, že bez systémové změny by se v dalších letech mohlo pod úroveň zaručeného platu dostat až 85 % zaměstnanců zařazených v této tabulce. Stávající systém proto označil za bizarní. *“Takový systém nenaplňuje žádné principy spravedlivého odměňování,”* uvedl na tiskové konferenci po jednání tripartity.

Zaručený plat v roce 2026

- v 1. skupině prací ve výši 22 400 Kč,
- ve 2. skupině prací ve výši 26 880 Kč,
- ve 3. skupině prací ve výši 31 360 Kč,
- ve 4. skupině prací ve výši 35 840 Kč.

Fakt, že na papíře byly některé tarify pod úrovní minimální mzdy, ovšem neznamená, že by zaměstnanci skutečně tuto nízkou částku dostali. Podle platné legislativy totiž musí každý zaměstnanec ve veřejném sektoru dosáhnout alespoň na zaručený plat – ten se podle náročnosti práce stupňuje do čtyř skupin a odpovídá určitému násobku minimální mzdy.

Navýšení platu na zaručenou úroveň se pak v praxi řeší doplatky či osobními příplatky, které by jinak zaměstnanec dostal nad rámec základního platu. *“Osobní příplatky v takovém nastavení přestávají plnit funkci odměny přiznané za zvlášť kvalitní práci,”* upozornil prezident Unie

zaměstnavatelských svazů Jiří Horecký.

To chce nyní vláda změnit tak, že nejnižší platový tarif bude vždy odpovídat minimální mzdě. S tím, jak v příštích letech minimální mzda poroste, pak automaticky dojde i ke zvyšování spodní hranice platových tarifů. Už v příštím roce má přitom minimální mzda stoupnout o 2500 Kč na 24 900 Kč. V následujícím roce by se pak měla dostat až na 45 % průměrné mzdy, což podle současných propočtů dělá zhruba 26 900 Kč. Do roku 2029 by pak měla minimální mzda odpovídat 47 % průměrné mzdy.

Přečtěte si také:

Minimální mzda v roce 2027 opět poroste, první čísla odhadují, že dost výrazně

Současně chce vláda sjednotit rozdíl mezi platovými tarify v jednotlivých třídách, který by měl nově činit minimálně 4 %, s výjimkou pedagogů a akademiků. Součástí návrhu je proto také zrušení zaručených platů. *“Zvyšování minimální mzdy pak bude fungovat vlastně jako automatická valorizace tabulkového platu,”* upřesnil Juchelka.

Změn doznají i platové stupně, které chce ministr práce a sociálních věcí zredukovat ze současných 12 na 8. Přesun mezi stupni by měl probíhat po pěti letech s tím, že přibudou stupně pro praxi do 30 let, do 35 let a nad 35 let. Ministr tak chce více ocenit dlouhodobé zaměstnance.

Přečtěte si také:

Český zaměstnanec drží hubu a krok a zůstává v práci, kde to pro něj nemá smysl

Konkrétní zvýšení vláda teprve projedná

Kolik peněz navíc má chystaná reforma pracovníkům ve veřejném sektoru přinést, zatím není jasné. V pondělí 31. srpna chystá vláda mimořádné zasedání, kde bude projednávat rozpočet na rok 2027 a tedy i to, o kolik by si v příštím roce mohli státní zaměstnanci polepšit. Jak uvedla ministryně financí Alena Schillerová, částka bude o to větší, pokud odbory na změnu odměňování podle vládního návrhu kývnou – stanovisko odborů bychom se měli dozvědět nejpozději ve čtvrtek.

Jak pro Českou televizi uvedl exministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka, jen samotná změna systému by mohla přijít státní kasu na zhruba 25 mld. Kč. Stejná částka by pak byla potřeba, aby byly platy ve veřejném sektoru konkurenceschopné vůči sektoru soukromému.

Krytí zvýšení tarifních platů odpovídajícími prostředky je podle odborů klíčové. *“Není možné změnit tabulky pouze na papíře a současně přenést náklady na jednotlivé organizace, kraje, obce nebo státní instituce s tím, že si peníze najdou ve svých stávajících rozpočtech. Takové řešení by mohlo vést pouze k přesouvání peněz z odměn a osobních příplatků do tarifů, nikoli ke skutečnému zvýšení prostředků na platy,”* stojí v prohlášení Českomoravské konfederace odborových svazů.

ČMKOS zároveň chce, aby se při další debatě řešil také budoucí růst platů a jeho vazba na vývoj průměrného výdělku.

Současný ministr pak připustil, že pokud změny projdou, může dojít k tomu, že někteří zaměstnanci po přepočtu v roce 2027 přidáno nedostanou a jejich tarifní plat zůstane na stejné úrovni. Současně chce ale stát garantovat, že žádný ze zaměstnanců nedostane meziročně méně. Proto by mělo být v prvním roce účinnosti nových pravidel možné dorovnat tento rozdíl skrze osobní příplatek.

Pokud vládní návrh reformy platových tabulek projde, začnou změny platit od 1. ledna 2027.